

Výročí 650 let obce Smržov

1367 – 2017

Motto:

"Byla jsi prý krajino jihočeská v dávnověku pustou a nevlídnou zemí, a tak tvou dnešní krásu píd' po pídi, zrníčko po zrníčku zdvihly nesčetné generace našich předků pracovitých a pohostinných, a tak snad každíčký rys tvé dnešní podoby prošel a byl přetaven příčinlivou člověčí dlaní. Snad i proto jste mé Jižní Čechy tak líbezné, tak blízké lidskému srdci a našemu věčnému snění. Tak blízké lásce."

Václav Hons, Jižní Čechy z ptačí perspektivy

Historie

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1367, kdy tehdejší držitel Lomnice, Ješek z Kosovy Hory, nechal zatopit pole a louky Smržovských, aby rozšířil rybník Dvořiště. Poškozeným lidem vydal náhradní pozemky.

V rozsáhlých lesích táhnoucích se téměř až k Hluboké nad Vltavou je již od dob husitských válek připomínán památný Žižkův dub, u kterého se zemský škůdce a pozdější husitský hejtman údajně tajně scházel se svými kumpány, aby loupili na rožmberském zboží.

Později je obec připomínána na začátku třicetileté války. Kdy se zde 9. listopadu 1618 střetlo císařské vojsko vedené generálem Buquoyem s českým stavovským vojskem hraběte Thurna. Císařští, ustupující od Jindřichova Hradce kolem severního břehu rybníka Koclířov, byli ráno dostiženi českým stavovským vojskem. Jejich postavení na hrázi rybníka Dvořiště byla dobyta během odpoledne. K hlavnímu střetnutí došlo na návrší u Dunajovic. Bitva skončila s příchodem tmy, kdy se Buquoy odpoutal od české stavovské armády a ustoupil přes Lišov do Budějovic.

Procházející vojska nemilosrdně rabovala a páčila vesnice. Kdo neutekl do lesů a bažin jen těžko vyvázl živý a ani vesničané se zajatými a raněnými vojáky nejednali lépe. Následky války byly pro zdejší vesnice fatální. V průběhu třicetileté války došlo téměř k úplnému vyhlazení původních obyvatel.

Hlavní podíl na tomto vraždění byl po válce přičítán generálu Baltasaru Marradasovi, nejvyššímu veliteli Prahy a českých zemí. Když později, roku 1660, převzal správu nad zdejším krajem Jan Adolf Schwarzenberg nechal na památku útrap zdejších obyvatel vystavět v obci Smržov i v dalším okolních vesnicích a v polích malé kapličky, kterým se říkalo maradasky.

Obec Smržov leží uprostřed Třeboňské pánve. Rybníky se zde začaly budovat již ve 13. století. Nejvíce jich bylo zbudováno v 16. a 17. století proslavenými rybníkáři Štěpánkem Netolickým a Jakubem Krčínem z Jelčan. Jejich promyšlená soustava rybníků, hrází a kanálů byla na svou dobu udivujícím dílem, a i dnes je uznávána odborníky za jedinečné řešení.

Jedním z nejstarších rybníků v blízkosti obce Smržov je již v úvodu zmiňovaný rybník Dvořiště. Na místě rybníka bylo kdysi s největší pravděpodobností jezero přehrazené skalním prahem dochovaným u současné výpusti. Byl dobudován prolomením skály a osazením stavidla již v letech 1363–67 tehdejším majitelem lomnického panství Ješkem z Kosovy hory, což z něj činí druhý nejstarší rybník na jihu Čech (po Bošileckém rybníku). O několik let později byl rozšířen, asi na polovinu dnešní rozlohy a roku 1582 byl znovu zvětšen Jakubem Krčínem z Jelčan. Ten nechal zvýšit a zpevnit hráz a přejmenoval rybník na Věrný. Tohle jméno se ale nikdy neujalo.

Název rybníka Dvořiště pochází od jména zatopené osady, spíše tvrze, která stála na pilotech na břehu rybníka. Tvrz patřila k lomnickému panství, které v té době vlastnil král Václav IV. a kde sídlil purkrabí. Roku 1409 jistý Bradáč Ptáčník tvrz zradil královu odpůrci Erhartovi Puškovi z Kunštátu. Zbytky zdí a studní po zatopené tvrzi byly patrné ještě při výlovech v 18. století.

Rybník Koclířov u Smržova vznikl až za doby Štěpánka Netolického a zde již bylo využito propojení rybníků Zlatou stokou.

Současnost

Obec Smržov se nachází v okrese Jindřichův Hradec, kraj Jihočeský. K 31. 12. 2016 zde žilo 117 obyvatel. V obci je vodovod a kanalizace, veřejná knihovna a pohostinství. Působí zde Sbor dobrovolných hasičů, který se aktivně podílí na životě obce.

K sakrálním památkám obce patří opravená kaple Nejsvětějšího Srdce Páně a výklenková kaplička sv. Jana.

Řada nemovitostí v obci je využívána chalupáři a u rybníka Dvořiště se jen v katastru obce nachází téměř 140 chat.

K nejoblíbenějším rekreačním aktivitám zde patří cykloturistika. Místní rovinatá krajina s rozlehlými borovými lesy, staletými hrázemi rybníků a malebnými vesničkami přímo vybízí k výletům na kole. V bezprostředním okolí obce Smržov se nachází hustá síť značených cyklostezek a turistických tras.

Zdroj: Wikipedie